

APSTIPRINU:

VSIA „Latvijas Jūras administrācija”
Jūrnieku reģistra vadītājs

_____ **J. Spridzāns**

2017. gada ____ . _____

Mācību kursu standartprogramma

„Ātrgaitas glābšanas laivu vadīšanas prasme” (Versija Nr.2)

**(Minimālās prasības mācību kursa programmas noformēšanai,
saturam un īstenošanai)**

Izstrādāts saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 15. decembra noteikumiem Nr.710
“Jūrnieku profesionālās sagatavošanas programmu sertificēšanas, īstenošanas un uzraudzības
noteikumi”.

Saturs

	Lappuse
Ievads.....	3
I. Programmas mērķis.....	3
II. Plānotie rezultāti	3
III. Programmas apguves kvalitātes novērtēšana	4
IV. Apmācāmo uzņemšanas noteikumi	4
V. Mācību grupas ierobežojumi	5
VI. Mācību plāns	5
VII. Prasības mācībspēku kvalifikācijai	7
VIII. Infrastruktūra	7
Mācību telpas (T).....	7
Laboratorijas (LAB)	7
IX. Tehniskais nodrošinājums	8
Mācību iekārtas un aprīkojums (A).....	8
X. Informatīvais nodrošinājums	8
Metodiskie mācību līdzekļi (M)	8
Mācību literatūra (L)	8
Papildu literatūra (P).....	8
Uzskates līdzekļi (U)	9
Video un audio materiāli (V).....	9
Digitālie mācību līdzekļi un resursi (D)	9
IMO izdevumi (IMO)	9
Izdales materiāli (IM)	9
XI. Pielikums.....	9
1. Mācību procesa grafiks	9
2. Programmas instruktoru saraksts	10
3. Programmas vērtētāju saraksts	10
4. Prasmju apliecība	11
5. Detalizētais mācību plāns.....	13
6. Noslēguma pārbaudījuma dokumentācija	13

Ievads

Mācību kursa „Ātrgaitas glābšanas laivu vadīšanas prasme” standartprogramma ir izstrādāta atbilstoši STCW kodeksa A-VI/2-2 standartam, ņemot vērā STCW konvencijas 2010. gada grozījumus un IMO paraugkursa 1.24 prasības/rekomendācijas.

I. Programmas mērķis

Nodrošināt zināšanas un prasmes nepieciešamo kompetenču ieguvei, lai apmācāmais spētu:

1. Pārzināt ātrgaitas glābšanas laivu uzbūvi, aprīkojumu, kā arī tehniskās apkopes un remonta nepieciešamību;
2. Vadīt attiecīgo aprīkojumu un ierīces, nolaižot un paceļot, kā arī nostiprinot ātrgaitas glābšanas laivu tai paredzētajā vietā;
3. Uzņemties vadību pār ātrgaitas glābšanas laivu, tā nolaišanas un pacelšanas, kā arī tās nostiprināšanas laikā;
4. Uzņemties vadību par ātrgaitas glābšanas laivu pēc tās nolaišanas ūdenī;
5. Sagatavot un darbināt ātrgaitas glābšanas laivas dzinēju.

II. Plānotie rezultāti

Apgūstot programmas teorētisko daļu, apmācāmajam:

1. Jāzina ātrgaitas glābšanas laivu uzbūve un aprīkojums, tostarp aprīkojumā ietilpstošie priekšmeti;
2. Jāizprot ātrgaitas glābšanas laivu tehniskās apkopes nepieciešamība, tostarp avārijas remonta veikšana, piepūšamo ātrgaitas glābšanas laivu nodalījumu piepūšana un gaisa izlaišana;
3. Jāizprot vinču, bremžu, trišu, palaišanas tauvu (painters), kustības kompensācijas (motion – compensation) un cita aprīkojuma darbības principus un ierobežojumus;
4. Jāzina ātrgaitas glābšanas laivas nolaišanā un pacelšanā, kā arī tās nostiprināšanas laikā piemērojamie drošības pasākumi;
5. Jāzina ātrgaitas glābšanas laivas nolaišanas un pacelšanas īpatnības nelabvēlīgos laika apstākļos;
6. Jāzina ātrgaitas glābšanas laivu specifiskie raksturlielumi, aprīkojums un ierobežojumi;
7. Jāzina procedūras apgāztas ātrgaitas glābšanas laivas atgriešanai pareizā stāvoklī;
8. Jāzina kā vadīt ātrgaitas glābšanas laivu nelabvēlīgos laika apstākļos;
9. Jāzina ātrgaitas glābšanas laivā pieejamais navigācijas un drošības aprīkojums;
10. Jāzina meklēšanas un glābšanas metodes un vides faktori, kas ietekmē tās izpildi;
11. Jāzina ātrgaitas glābšanas laivas dzinēja palaišanas un darbināšanas metodes.

Apgūstot programmas praktisko daļu, apmācāmajam:

1. Jāprot apgriezt apgāztu ātrgaitas glābšanas laivu pareizā stāvoklī;
2. Jāprot vadīt ātrgaitas glābšanas laivu dominējošos laika apstākļos;
3. Jāprot peldēt speciālajā ekipējumā;
4. Jāprot lietot sakaru un signalizēšanas aprīkojumu starp ātrgaitas glābšanas laivu un helikopteru vai kuģi;
5. Jāprot lietot avārijas aprīkojumu;
6. Jāprot sagatavot palaišanai, darbināt un vadīt ātrgaitas glābšanas laivu;
7. Jāprot pielietot meklēšanas un glābšanas metodes, ņemot vērā vides faktorus;
8. Jāprot izcelt no ūdens izdzīvojušo un nogādāt glābšanas helikopterā vai kuģī, vai drošā vietā;
9. Jāprot vadīt un uzraudzīt ātrgaitas glābšanas laivas nolaišanu ūdenī un pacelšanu uz kuģi, kā arī tās nostiprināšanu tai paredzētajā vietā.

III. Programmas apguves kvalitātes novērtēšana

Par programmas mērķa sasniegšanu liecina apmācāmā:

1. Teorētisko nodarbību 90 % apmeklējums;
2. Praktisko nodarbību 100% apmeklējums;
3. Pozitīvs vērtējums noslēguma pārbaudījumos.

Ja mācību iestāde izmanto testu kā pārbaudes veidu, tad savā teorētisko zināšanu noslēguma pārbaudījumā jāiekļauj ne mazāk kā 22 jautājumus vienā variantā, kur apmācāmajam jāiegūst 70% pozitīvs vērtējums.

Par praktisko uzdevumu izpildi liecina pozitīvs novērtējums atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.

Gadījumā, ja apmācāmā persona noslēguma pārbaudījumā ir saņēmusi negatīvu novērtējumu, tad tai tiek dota iespēja to kārtot atkārtoti. Ja arī otro reizi noslēguma pārbaudījums netiek nokārtots, persona apgūst mācību kursu programmu atkārtoti.

Pēc sekmīgas programmas apguves mācību iestāde apmācāmajai personai izsniedz prasmju apliecību (COP).

IV. Apmācāmo uzņemšanas noteikumi

Prasības uzņemšanai programmā:

- ✓ Apgūta jūrnieku mācību kursu programma „Kuģa glābšanas līdzekļu (izņemot ātrgaitas laivu) vadīšana” atbilstoši STCW kodeksa A-VI/2-1 standarta prasībām.

V. Mācību grupas ierobežojumi

Maksimālais apmācāmo skaits vienā grupā teorētiskajām nodarbībām ir 24 personas. Komplektējot mācību grupu praktiskajām nodarbībām, ir jāņem vērā pieejamā materiāli – tehnisko līdzekļu bāze.

VI. Mācību plāns

N.p.k.	Tēmas un apakštēmas	Stundu skaits ¹		
		Teorija	Praktiskās nodarbības	Kopā
1.	Ievads. Drošība.	0.5		0.5
2.	Ātrgaitas glābšanas laivu uzbūve un aprīkojums, tostarp tā piederumi	1		1
2.1.	Ātrgaitas glābšanas laivu uzbūve			
2.2.	Ātrgaitas glābšanas laivu aprīkojums un piederumi			
3.	Ātrgaitas glābšanas laivu detalizētie raksturlielumi	0.5		0.5
4.	Ātrgaitas glābšanas laivā ietilpstošais navigācijas un drošības aprīkojums	1		1
4.1.	Laivas aprīkojums			
4.2.	Navigācijas aprīkojums			
4.3.	Drošības aprīkojums			
4.4.	Āvārijas aprīkojums			
5	Drošības pasākumi, kas jāievēro ātrgaitas glābšanas laivas nolaišanas un pacelšanas, kā arī tās nostiprināšanas laikā	1	2.5	3.5
5.1	Ātrgaitas glābšanas laivas nolaišanas aprīkojums			
5.2	Ātrgaitas glābšanas laivas nolaišana un pacelšana uz kuģi, kā arī tās nostiprināšana tai paredzētajā vietā			
5.3	Ātrgaitas glābšanas laivas nolaišana un pacelšana uz kuģi vētras apstākļos			
6.	Ātrgaitas glābšanas laivas vadīšana dominējošos un nelabvēlīgos laika apstākļos	1.5	4	5.5
6.1.	Atiešana no kuģa un pieiešana kuģim			
6.2.	Manevrēšana ar mazu ātrumu			
6.3.	Manevrēšana ar lielu ātrumu			
6.4.	Laivas vadīšana nelabvēlīgos laika apstākļos			
6.5.	Citu peldlīdzekļu vilkšana tauvā			
6.6.	Vienmērīga kustība un personu pārsēdināšana citā peldlīdzeklī			
6.7.	Helikoptera operācijas			

¹

Piezīmes:

Mācību stundu skaits ir norādīts akadēmiskajās stundās (40 minūtes)

Mācību iestāde, sastādot mācību plānu, sadala norādīto minimālo mācību stundu skaitu attiecīgajos priekšmetos un nosaka teorētisko un praktisko mācību stundu skaitu.

Ieteicamais maksimālais stundu skaits dienā – 11 akadēmiskās stundas

VAS „Latvijas Jūras administrācija” Jūrnieku reģistrs
Mācību kursu standartprogramma „Ātrgaitas glābšanas laivu vadīšanas prasme”
(Versija Nr.2)

6.8.	Praktiskās nodarbības: laivu vadīšana un citu peldlīdzekļu vilkšana tauvā			
6.9.	Praktiskās nodarbības: vienmērīgā kustībā personu pārsēdināšana citā peldlīdzeklī			
7	Pasākumi apgāzušās ātrgaitas glābšanas laivas atgriešanai pareizā stāvoklī	1		1
7.1.	Apgriešana pareizā stāvoklī			
7.2.	Praktiskās nodarbības laivu atgriešanai pareizā stāvoklī			
8.	Meklēšanas un glābšanas metodes un ietekmējošie vides faktori	1	3.5	4.5
8.1.	Sākuma informācija un rīcība			
8.2.	Meklēšanas un glābšanas metodes			
8.3.	Nelaimē nonākušo glābšana no ūdens			
8.4.	Izglābto personu aprūpe			
8.5.	Praktiskās nodarbības meklēšanā un glābšanā			
9.	Ātrgaitas glābšanas laivas un tās aprīkojuma novērtēšana pirms darbību veikšanas	0.5		0.5
9.1.	Laivas gatavība			
9.2.	Aprīkojuma gatavība			
10.	Ātrgaitas glābšanas laivu tehniskā apkope, neplānots remonts, tostarp piepūšamās ātrgaitas glābšanas laivas nodalījumu piepūšana un gaisa izlaišana	0.5		0.5
11.	Ātrgaitas glābšanas laivas dzinēja sagatavošana darbam	0.5	1	1.5
11.1	Stacionārie dzinēji			
11.2	Piekaramie dzinēji			
11.3	Ūdensmetēja dzinēji			
11.4	Praktiskās nodarbības dzinēju izmantošanā			
12.	Noslēguma pārbaudījums – ieskaite	1		1
Kopā:		10	11	21.0

Par programmas īstenošanu atbildīgā(s) persona(s): _____
(paraksts, vārds un uzvārds, amats)

VII. Prasības mācībspēku kvalifikācijai²

Nodarbību veids	Minimālās prasības mācībspēku kvalifikācijai
Teorētiskās nodarbības	✓ Kuģa virsnieks ar vismaz 12 mēnešu praktisko darba stāžu jūrā virsnieka amatā; ✓ Persona apmācīta saskaņā ar STCW kodeksa A-I/6 sadaļas prasībām un sertificēta VAS "Latvijas Jūras administrācija" Jūrnieku reģistrā, kā instruktors – vērtētājs.
Praktiskās nodarbības	✓ Kuģa virsnieks ar vismaz 12 mēnešu praktisko darba stāžu jūrā virsnieka amatā; ✓ Persona apmācīta saskaņā ar STCW kodeksa A-I/6 sadaļas prasībām un sertificēta VAS "Latvijas Jūras administrācija" Jūrnieku reģistrā, kā instruktors – vērtētājs.

VIII. Infrastruktūra

Mācību telpas (T)

K1. ... (norādīt mācību procesā izmantotās mācību telpas, piem., mācību telpa, vietu skaits 12)

Laboratorijas (LAB)

K1. ... (norādīt mācību procesā izmantotās laboratorijas un vietu skaitu tajās, piem., elektrotehniskā laboratorija, vietu skaits 12)

² Instruktoriem, kuri nodrošina apmācību, izmantojot simulatoru, jābūt apmācītiem un sertificētiem darbam ar attiecīgā tipa simulatoru, kā arī jāpārzina simulatora programmatūra un jāspēj demonstrēt simulatora funkcionālās iespējas atbilstoši STCW kodeksa A-I/12 un B-I/12 iedaļas prasībām.

Atsevišķas teorētiskās un praktiskās nodarbības (tēmas), kas neprasa padziļinātas jūrniececības zināšanas, drīkst pasniegt personas, kuras ir attiecīgi kvalificētas un kompetentas konkrētajā jautājumā bez apstiprināta darba stāža jūrā.

IX. Tehniskais nodrošinājums

Mācību iekārtas un aprīkojums (A)

A1. (norādīt mācību procesā izmatotās iekārtas un aprīkojumu [nosaukums, skaits], piem., instrumenti, datori, projektori, televizori, trenāžieri u.c.)

Nr.p.k.	Materiāli – tehniskā aprīkojuma un nodrošinājuma nosaukums	Daudzums
A1.	Telpa teorētiskās daļas īstenošanai - parasta klases telpa, kura ir aprīkota ar nepieciešamo aparāturu video, slaidu un citu audiovizuālo materiālu demonstrēšanai	
A2.	Praktiskās daļas īstenošanas nodrošinājums – brīva pieeja ūdenim (upei, ezeram vai jūrai)	
A3.	Ātrgaitas glābšanas laiva, kas atbilst LSA kodeksa V nodaļas prasībām, un ir aprīkota ar stacionāro dzinēju un airu komplektu	
A4.	Pilns ātrgaitas glābšanas laivas aprīkojuma komplekts	
A5.	Laivceltnis vai pārvietojama pacelšanas ierīce, ātrgaitas glābšanas laivas nolaišanai uz ūdens un pacelšanai, kā arī novietošanai tai paredzētajā nostiprināšanas vietā	
A6.	Kuģa glābšanas laiva/ dežūrlaiva vai ātrgaitas glābšanas laiva, kas var tikt izmantota apmācībā, specifisku uzdevumu veikšanai	
A7.	Pārvietojama pacelšanas ierīce, kuru var izmantot kuģa glābšanas laivas/ dežūrlaivas vai ātrgaitas glābšanas laivas pacelšanai un nolaišanai uz ūdens	
A8.	Glābšanas vestes, hidrokostīmi un termiskās aizsardzības palīglīdzekļi apmācāmajiem un instruktoriem, kā arī specializētais aprīkojums peldēšanai ūdenī	
A9.	2-kanālu UĪV pārnēsājamās glābšanas līdzekļa rācījas	
A10.	Helikoptera glābšanas cilpa	
A11.	Pirmās palīdzības komplekts: nestuves, medicīniskā aptieciņa, elpināšanas ierīce	

X. Informatīvais nodrošinājums

Metodiskie mācību līdzekļi (M)

M1. ... (norādīt mācību procesā izmantotos metodiskos līdzekļus [nosaukums, izdevējs, izdošanas gads], piem., IMO paraugkursi, instruktora rokasgrāmatas u.c.)

Mācību literatūra (L)

L1. (norādīt mācību procesā izmantoto mācību literatūru [nosaukums, izdevējs, izdošanas gads], piem., mācību grāmatas, u.c. tām pielīdzināma literatūra)

Papildu literatūra (P)

P1. ... (norādīt mācību procesā izmantoto papildu literatūru [nosaukums, izdevējs, izdošanas gads], piem., iekārtu ražotāju rokasgrāmatas/instrukcijas, uzzīņu literatūra, periodiskie izdevumi u.c.)

Uzskates līdzekļi (U)

U1. ... (norādīt mācību procesā izmantotos uzskates līdzekļus, piem., attēli, plakāti, maketi, modeļi, naturāli mācību objekti u.c.)

Video un audio materiāli (V)

V1. (norādīt mācību procesā izmantotos video un audio materiālus [nosaukums, izdevējs, izdošanas gads])

Digitālie mācību līdzekļi un resursi (D)

D1. (norādīt mācību procesā izmantotos digitālos mācību līdzekļus un resursus, piem., elektroniskie izdevumi, interneta resursi, MS PowerPoint prezentācijas, datorapmācības (CBT) programmatūra u.c.)

IMO izdevumi (IMO)

I1. (norādīt mācību procesā izmantotos IMO izdevumus [nosaukums, izdevējs, izdošanas gads], piem., konvencijas, kodeksi, rokasgrāmatas u.c.)

Izdales materiāli (IM)

IM1. ... (norādīt mācību procesā izmantotos izdales materiālus [nosaukums, skaits], piem., vingrinājumi, shēmas, darba lapas, paraugi u.c.)

XI. Pielikums

1. Mācību procesa grafiks

APSTIPRINU:

Izglītības/mācību iestāde vadītājs vai
cita atbildīgā amatpersona

_____ [V.Uzvārds]

2016. gada ____ . _____

Laiks	1.diena (datums)	2.diena (datums)	3.diena (datums)	 diena (datums)
09:00-10:20	1.Mācību tēma; 2.Kursu norises vieta; 3.Instruktoru vārds uzvārds.			
ss:mm-ss:mm				
ss:mm-ss:mm				
ss:mm-ss:mm	Pusdienu pārtraukums	Pusdienu pārtraukums	Pusdienu pārtraukums	Pusdienu pārtraukums

ss:mm- ss:mm				
ss:mm- ss:mm				

2. Programmas instruktoru saraksts

Instruktoru sarakstā tiek iekļautas personas, kuras ir norīkotas par programmas instruktoriem un ir atbildīgas par programmas īstenošanu atbilstoši mācību plānam un grafikam.

	Vārds, Uzvārds	Kvalifikācija (izglītība, kopēja profesionālā darba pieredze)	Pasniedzamās tēmas	Instruktor- vērtētāja sertifikāta Nr.
1.	Pēteris Peteris	Kapteinis uz kuģiem ar 3000 BT un lielākiem (Latvijas Jūras akadēmija, Kuģu vadītājs - inženieris, 10 gadi)	Tēmas 1-2, 5, 7-8 (viss kurss)	JR-___/___
2.				

3. Programmas vērtētāju saraksts

Vērtētāju sarakstā jāiekļauj personas, kuras ir norīkotas par programmas vērtētājiem un ir atbildīgas par konkrētas programmas īstenošanas kvalitāti kopumā, vērtēšanas jautājumu (uzdevumu) izstrādāšanas un vērtēšanas procedūras ievērošanu.

	Vārds, Uzvārds	Kvalifikācija (izglītība, kopējā profesionālā darba pieredze)	Vērtējamās tēmas	Instruktor- vērtētāja sertifikāta Nr.
1.	Alfrēds Alģis	Kapteinis uz kuģiem ar 3000 BT un lielākiem (Latvijas Jūras akadēmija, Kuģu vadītājs - inženieris, 10 gadi)	3., 4. tēma	JR-___/___
2.				

4. Prasmju apliecība

Latvijas Republika
Republic of Latvia

(izglītības iestādes vai mācību centra nosaukums/
name of the educational/training institution)

(juridiskā adrese, tālrunis, e-pasta adrese, tīmekļvietnes adrese/
legal address, phone, e-mail, website address)

Emblēma vai logotips

PRASMJU APLIECĪBA
Ātrgaitas glābšanas laivas vadīšanas prasme

CERTIFICATE OF PROFICIENCY
Proficiency in Fast Rescue Boats

Nr./No _____

Vārds, uzvārds
Name, surname

Dzimšanas datums
Date of birth (dd.mm.yyyy.)

Izsniegšanas datums
Date of issue (dd.mm.yyyy.)

Derīga līdz
Valid till (dd.mm.yyyy.)

Fotogrāfija
Photograph

Dokumenta īpašnieka paraksts
Signature of the holder of the document

Ieraksts par kvalitātes sistēmas sertificēšanu
Record on certification of the quality system

VAS „Latvijas Jūras administrācija” Jūrnieku reģistrs
Mācību kursu standartprogramma „Ātrgaitas glābšanas laivu vadīšanas prasme”
(Versija Nr.2)

Šīs prasme apliecības Nr. _____ izsniegšana ir saskaņota ar Latvijas Jūras administrāciju un atbilst 1978. gada Starptautiskajā konvencijā par jūrnieku sagatavošanu un diplomēšanu, kā arī sardzes pildīšanu (ar grozījumiem) (STCW konvencija) ietvertajām prasībām.

This Certificate of Proficiency No _____ is issued under the approval of the Maritime Administration of Latvia and provisions of the International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1978, as amended (STCW convention).

Prasmju apliecības likumīgais īpašnieks ir apguvis sertificētu mācību kursu programmu un apliecinājis savu kompetenci:

Holder of the Certificate of Proficiency has completed the training course and proved his/her competence:

Mācību kursu programmas nosaukums <i>Title of the Training Programme</i>	STCW konvencijas kodeksa standarts <i>STCW Convention Code Standard</i>
Ātrgaitas glābšanas laivas vadīšanas prasme Proficiency in Fast Rescue Boats	A-VI/2-2

Mācību kursu programma ir sertificēta Latvijas Republikas Satiksmes ministrijā.

The training programme has been certified by the Ministry of Transport of the Republic of Latvia.

Pilnvarotais vērtētājs

Authorized assessor

(paraksts/signature)

(vārds, uzvārds/name, surname)

Iestādes vadītājs

Head of the training institution

(paraksts/signature)

(vārds, uzvārds/name, surname)

Zīmoga vieta/Official seal

5. Detalizētais mācību plāns

Tēma, apakštēmas	Pasniedzšanas metode	Stundu skaits		Mācību līdzekļi
		Teorija	Prakt.	
1. Tēmas nosaukums				
...				
2.3. Apakštēmas nosaukums:				
2.3.1. Apakštēmas izklāsta punkti;	Videofilma	0,5		[A1],[A2]
2.3.2....	Demonstrācija, Instrukcija, Praktiskais uzdevums		0,5	[A1],[M2]

Par programmas īstenošanu atbildīgā persona:

(paraksts, vārds un uzvārds, amats)

Pielikumā jāpievieno praktisko uzdevumu apraksti.

6. Noslēguma pārbaudījuma dokumentācija

1. Teorētisko jautājumu un atbilžu datubāze (vismaz divi varianti).
2. Praktisko uzdevumu apraksts un vērtēšanas kritēriji (gadījumā, ja noslēguma pārbaudījumā tiek iekļauti praktiskie uzdevumi).